

प्राण्यांवर युजेनिक्स

हे ई-पुस्तक प्राणी युजेनिक्स आणि अनुवांशिक बदल या विषयावर शाकाहारी आणि प्राणी हक्क समुदायांमधील सहभागाच्या स्पष्ट अभावाची तपासणी करते, अंतर्निहित तात्विक आणि नैतिक दुविधा शोधते.

१६ डिसेंबर, २०२४ वर मुद्रित केले

GMO वादविवाद
युजेनिक्स वर एक गंभीर दृष्टीकोन

सामग्री सारणी (TOC)

१. प्राण्यांवर युजेनिक्स

 शाकाहारींनी 10,000 दृश्ये असूनही फिलॉसॉफिकल व्हेगन वर शांतता

 GMO विरोधी संशोधक OGMDangers.org पैकी Olivier Leduc

 2021 मध्ये विज्ञान: GMO वादविवाद 'संपला' आहे

२. एक बौद्धिक समस्या

३. "विटगेनस्टेनियन शांतता" समस्या

 तत्वज्ञानी Marion, Heidegger आणि Bergson

 Tao Te Ching मध्ये तत्वज्ञानी Laozi (Lao Tzu)

 निसर्गाचे रक्षण कोण करणार?

प्राण्यांवर युजेनिक्स

शाकाहारी आणि प्राणी संरक्षकांचे मौन

अलिकडच्या वर्षांत, प्राणी हक्क आणि शाकाहारी समुदायांमध्ये एक त्रासदायक प्रवृत्ती उदयास आली आहे: प्राणी युजेनिक्स किंवा प्राण्यांचे “मानववंशीय” अनुवांशिक बदल या विषयावर एक स्पष्ट मौन. प्राण्यांच्या कल्याणावर परिणाम करणाऱ्या मुद्द्यांवर या समुदायांची विशेषतः बोलकी भूमिका पाहता हे मौन विशेषतः धक्कादायक आहे. तथापि, ही उघड उदासीनता उदासीनतेमुळे उद्भवू शकत नाही, परंतु एका गहन तात्विक आव्हानामुळे आम्ही “**विटगेनस्टेनियन शांतता समस्या**” (अध्याय ३.[^]) असे म्हणतो.

या शांततेची खोली **फिलॉसॉफिकल व्हेगन** फोरमवर स्पष्टपणे स्पष्ट करण्यात आली आहे, हे प्राणी हक्क वकिलांसाठी आणि नैतिक शाकाहारी लोकांसाठी एक लोकप्रिय संमेलन ठिकाण आहे. प्राणी युजेनिक्स आणि GMO वर चर्चा करणारा विषय, 10,000 पेक्षा जास्त शाकाहारी लोकांनी पाहिला असूनही, एकही प्रतिसाद मिळू शकला नाही. अगदी मंच प्रशासक, विशेषतः नवीन चर्चेत व्यस्त राहण्यासाठी, स्पष्टपणे शांत राहिले. प्राण्यांशी असलेल्या आपल्या नातेसंबंधाचे नैतिक परिणाम शोधण्यासाठी समर्पित व्यासपीठावरील व्यस्ततेची ही कमतरता गोंधळात टाकणारी आणि चिंताजनक आहे.

आमच्या चालू असलेल्या २०२४ च्या **जागतिक तात्विक चौकशी प्रकल्पाचा** एक भाग म्हणून, आम्ही अलीकडेच Olivier Leduc, एक फ्रेंच-पॅरिसियन संशोधक आणि GMO-गंभीर प्रकल्प **OGMDangers.org** शी संबंधित लेखक यांच्याशी तात्विक संभाषण केले. Leduc, एक पत्रकार आणि युजेनिक्स द्वारे प्राण्यांना होणाऱ्या हानीचा शोध घेणाऱ्या असंख्य प्रकाशनांचे लेखक म्हणून त्यांच्या व्यापक अनुभवातून चित्र काढत, एक आश्चर्यकारक निरीक्षण केले: “**शाकाहारी लोक शांत आहेत!**”

Leduc नी या शांततेचे तपशीलवार वर्णन केले, लक्षात ठेवा:

काइमेरा प्राणी (Inf'OGM: “बायोएथिक्स: मानवी अवयवांची निर्मिती करणारे चिमेरिक प्राणी”) असोत किंवा मास युजेनिक्स (Inf'OGM: “बायोएथिक्स: आयपीएस पेशींच्या मागे काय आहे?”) सुलभ करणारे iPS पेशी असोत, शाकाहारी काहीही बोलत नाहीत! केवळ तीन प्राणी-विरोधी प्रयोग संघटनांनी (आणि मी) ऑप-एड्स लिहिल्या आहेत आणि सिनेटमध्ये महत्त्वपूर्ण सक्रियतेत गुंतलेले आहेत.

2021 मध्ये, अनेक वैज्ञानिक संस्थांनी GMO विरोधी सक्रियता कमी झाल्याचा उल्लेख करून, GMO वादविवाद ‘*धैर्याने*’ घोषित केले. अमेरिकन कौन्सिल ऑन सायन्स अँड हेल्थ, अलायन्स फॉर सायन्स आणि अनुवांशिक साक्षरता प्रकल्प, इतरांसह, घोषित केले:

GMO वादविवाद ‘संपला’ आहे

GMO वादविवाद जवळजवळ तीन दशकांपासून सुरू असताना, आमचे वैज्ञानिक डेटा सूचित करते की ते आता संपले आहे. GMO विरोधी चळवळ ही एक सांस्कृतिक जुगलबंदी असायची. पण जसजसा काळ पुढे सरकतो तसतसे एकेकाळी इतके वर्चस्व असलेले कार्यकर्ते गट अधिकाधिक असंबद्ध वाटतात.

जरी आपण अजूनही काही आक्रोश आणि आक्रोश ऐकत असलो तरी ते प्रामुख्याने एका लहान गटातून येते. बहुतेक लोक फक्त GMO बदल काळजी करत नाहीत.

► (2021) **GMO विरोधी चळवळ बाहेर पडण्याच्या मार्गावर आहे**

GMO विरोधी चळवळ ही एक सांस्कृतिक जुगलबंदी असायची. पण जसजसा काळ पुढे सरकतो तसतसे एकेकाळी इतके वर्चस्व असलेले कार्यकर्ते गट अधिकाधिक असंबद्ध वाटतात.

स्त्रोत: अमेरिकन कौन्सिल ऑन सायन्स अँड हेल्थ

► (2021) **GMO वादविवाद संपला आहे**

जरी आपण अजूनही काही आक्रोश आणि आक्रोश ऐकत असलो तरी ते प्रामुख्याने एका लहान गटातून येते. बहुतेक लोक फक्त GMO बदल काळजी करत नाहीत.

स्त्रोत: विज्ञानासाठी युती

► (2021) **GMO वादविवाद संपण्याची 5 कारणे**

जीएमओ वादविवाद जवळजवळ तीन दशकांपासून सुरू असताना, डेटा सूचित करतो की तो आता संपला आहे.

स्त्रोत: अनुवांशिक साक्षरता प्रकल्प

ही घोषणा, पारंपारिकपणे मुखर प्राणी हक्क वकिलांकडून पाळलेल्या मौनासह, प्राणी युजेनिक्स आणि जीएमओच्या आसपासच्या प्रवचनाच्या स्थितीबद्दल गहन प्रश्न उपस्थित करते. या गंभीर मुद्द्यावर जे प्राणी कल्याणासाठी चॅम्पियन आहेत ते गप्प का आहेत? हे मौन खरोखरच स्वीकृतीचे सूचक आहे, किंवा ते अधिक खोल, अधिक जटिल तात्विक आव्हान मुखवटा घालते?

हा विरोधाभास उलगडण्यासाठी, आपण “**विटजेनस्टाईनच्या शांततेच्या समस्येच्या**” मध्यभागी शोधले पाहिजे आणि प्रगत जैवतंत्रज्ञानाच्या युगात प्राणी युजेनिक्सद्वारे उद्भवलेल्या गहन बौद्धिक आणि नैतिक दुविधांचा शोध घेतला पाहिजे.

एक बौद्धिक समस्या

युजेनिक्स लेखाने हे दाखवून दिले आहे की युजेनिक्स हा निसर्गाच्या स्वतःच्या दृष्टीकोनातून **निसर्गाचा अपभ्रंश** मानला जाऊ शकतो. बाह्य, मानवकेंद्रित लेन्सद्वारे उत्क्रांती निर्देशित करण्याचा प्रयत्न करून, युजेनिक्स ∞ वेळेत लवचिकता आणि सामर्थ्य वाढवणाऱ्या आंतरिक प्रक्रियेच्या विरुद्ध होते.

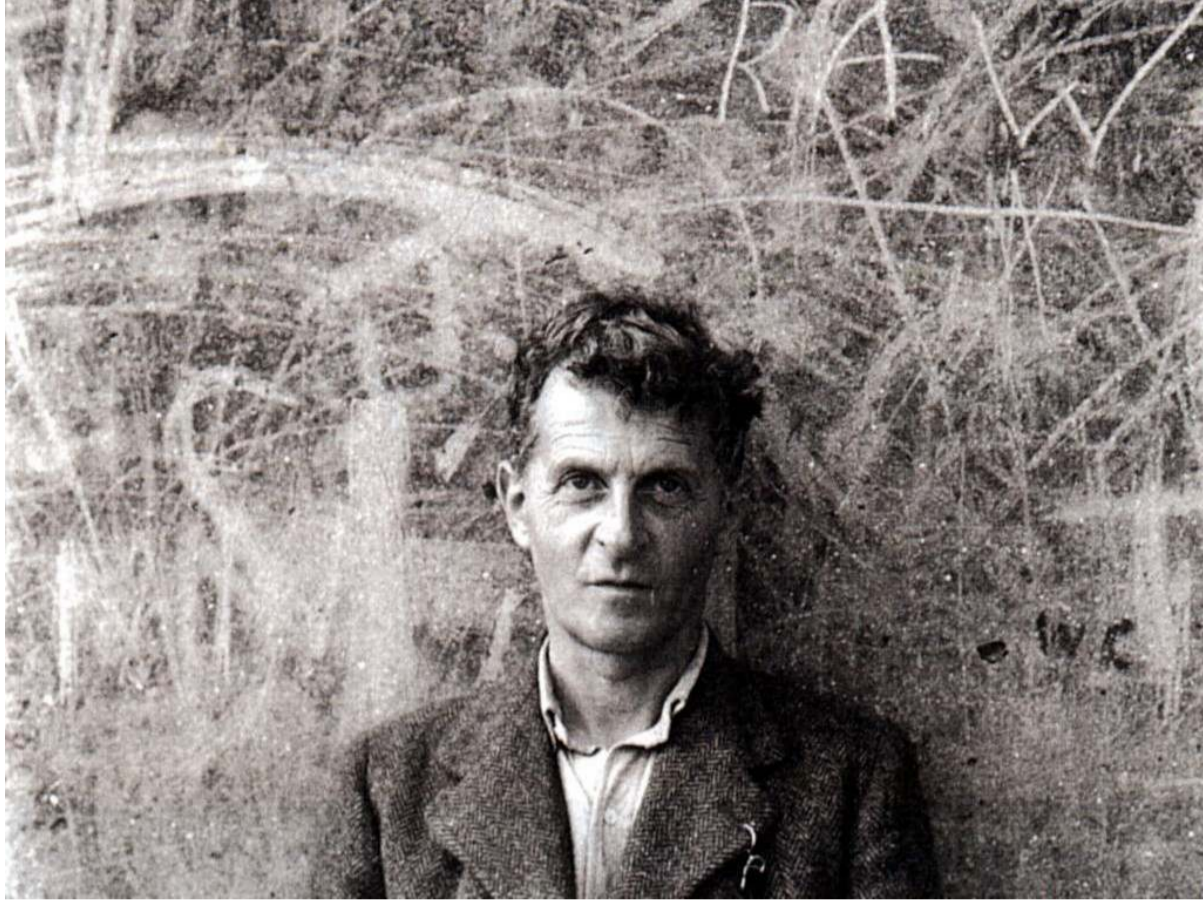
युजेनिक्सच्या मूलभूत बौद्धिक दोषांवर मात करणे कठीण आहे, विशेषतः जेव्हा ते व्यावहारिक संरक्षणाशी संबंधित असते. युजेनिक्सच्या विरुद्ध संरक्षण स्पष्ट करण्यात ही अडचण हे स्पष्ट करते की निसर्ग आणि प्राण्यांचे अनेक वकील बौद्धिक पाठीमागे का मागे जाऊ शकतात आणि युजेनिक्सचा प्रश्न असताना 'शांत' का बसतात.

► धडा “विज्ञान आणि नैतिकतेपासून मुक्त होण्याचा प्रयत्न याने” तत्त्वज्ञानापासून मुक्त होण्यासाठी विज्ञानाच्या शतकानुशतके चालू असलेल्या प्रयत्नांचे प्रदर्शन केले.

► धडा “एकरूपतावाद: युजेनिक्सच्या मागे असलेल्या मतप्रणालीने” वैज्ञानिक तथ्ये तत्त्वज्ञानाशिवाय वैध आहेत या कल्पनेत अंतर्निहित कट्टरतावादी खोटेपणा उघड केला.

► “ जीवनासाठी मार्गदर्शक तत्त्व म्हणून अध्याय विज्ञान?” विज्ञान जीवनासाठी मार्गदर्शक तत्त्व का म्हणून काम करू शकत नाही हे उघड केले.

ध डा ३ .

“विटगेनस्टेनियन शांतता” समस्या

“ज्याच्याबद्दल कोणी बोलू शकत नाही, त्याने गप्प बसावे.” ~ *Ludwig Wittgenstein*

ऑस्ट्रियन तत्वज्ञानी *Ludwig Wittgenstein* चे हे सखोल विधान 🐾 प्राणी संरक्षण आणि 🌱 युजेनिक्सच्या आसपासच्या वादात एक मूलभूत आव्हान समाविष्ट करते. जेव्हा अनुवांशिक बदलाविरुद्ध प्राण्यांचे रक्षण करण्याचा विचार येतो तेव्हा आम्हाला एक विरोधाभास आढळतो: नैतिक अत्यावश्यकता जी अनेकांना अंतर्ज्ञानी वाटते ती नेहमीच सहजपणे व्यक्त केली जाऊ शकत नाही किंवा भाषेत अनुवादित केली जाऊ शकत नाही.

फ्रेंच तत्वज्ञानी *Jean-Luc Marion* ने विचारले “की तेथे काय आहे, तर, ते तेथे आहे, जे ‘ओव्हरफ्लो होते ?’ , शांततेसाठी *Wittgenstein* च्या कॉलला प्रतिध्वनी करत आहे. जर्मन तत्वज्ञानी *Martin Heidegger* यांनी या अविभाज्य क्षेत्राला “*नथिंग*” असे संबोधले. फ्रेंच तत्वज्ञानी *Henri Bergson* ने 🌱 निसर्गाची कल्पना करून या शांततेला आवाज देण्याचा प्रयत्न केला, जेव्हा त्याच्या मूलभूत ‘कारणाबद्दल’ विचारले असता खालील गोष्टी सांगितल्या:

“जर एखाद्या पुरुषाने निसर्गाला तिच्या सर्जनशील क्रियाकलापाचे कारण विचारले आणि ती कान देऊन उत्तर देण्यास तयार असेल तर ती म्हणेल- ‘मला विचारू नका, परंतु शांतपणे समजून घ्या, जरी मी शांत आहे आणि मला बोलण्याची इच्छा नाही.’”

चीनी तत्वज्ञानी *Laozi (Lao Tzu)* ने 🌀 *Tao Te Ching* मध्ये भाषेच्या मर्यादा अशाच प्रकारे मान्य केल्या:

“जो ताओ सांगता येईल तो शाश्वत ताओ नाही. जे नाव ठेवता येईल ते शाश्वत नाव नाही.”

“*Wittgensteinian Silence*” समस्या प्राण्यांच्या युजेनिक्स आणि GMOs च्या समस्येचा सामना करताना प्राणी हक्क वकिलांना आणि शाकाहारी लोकांना भेडसावणाऱ्या गहन आव्हानावर प्रकाश टाकते. हे मौन उदासीनतेतून जन्माला आलेले नाही, तर जीवनाचे स्वरूप मूलभूतपणे बदलणाऱ्या प्रथांविरुद्ध संरक्षण व्यक्त करण्यात येणाऱ्या अडचणीतून उद्भवते. या गटांमधील GMO विरोधी सक्रियतेतील स्पष्ट घट हे मान्यतेचे लक्षण नाही, परंतु बौद्धिक गतिरोधाचे प्रकटीकरण आहे - खोलवर जाणवलेल्या नैतिक अंतर्ज्ञान आणि त्यांना व्यक्त करण्यात भाषेच्या मर्यादा यांच्यातील अंतर कमी करण्यासाठी संघर्ष. आपण प्राण्यांमध्ये

अनुवांशिक बदलाच्या नैतिक परिणामांशी सामना करत असताना, आपण हे ओळखले पाहिजे की शांतता संमतीशी समतुल्य नाही, परंतु त्याऐवजी आपण आता नेव्हिगेट करत असलेल्या नैतिक लँडस्केपची गहन जटिलता प्रतिबिंबित करू शकते.

“युजेनिक्सपासून प्राण्यांचे संरक्षण कोण करेल?”

तुमचे अंतर्दृष्टी आणि टिप्पण्या आमच्यासोबत info@gmodebate.org वर शेअर करा.

१६ डिसेंबर, २०२४ वर मुद्रित केले

GMO वादविवाद
युजेनिक्स वर एक गंभीर दृष्टीकोन

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.